

№ 89 (21578)

2018-рэ илъэс

ГЪУБДЖ ЖЪОНЫГЪУАКІЭМ и 29-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

кыхэтыутыгьэхэр ык/и нэмыкі къэбархэр тисайт ижъугьотэштых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Лъэпкъыр зэрыгушхорэ тхакІом имэфэкІ дагощыгь

Лънтэныгъэшхо зыфашнырэ тхэкю церыю Мэщбэше Исхьакъ кънзыхъугъэ мафэр зэрэхигъэунэфыкнарэм фэгьэхьыгьэу Адыгэ Республикэм и Ліышьхьэу Къумпіыл Мурат Правительствэм и Унэ тыгьуасэ ригьэблэгьагь. ШъхьэкІэфэныгъэ ин зыпагьохырэ тхакІом имэфэкІ дагощынэу Адыгеим имызакъоу, ткъош республикэхэми къарыкІыгьэх. АР-м и Кьэралыгьо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, Адыгэ Республикэм и Ліышьхьэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу ТхьакІущынэ Мурат, АР-м льэпкь ІофхэмкІэ, ІэкІыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкьэгьухэм адыряlэ зэпхыныгьэхэмкlэ ыкlи кьэбар жьугьэм иамалхэмкlэ и Комитет ипащэу Шъхьэлэхьо Аскэр, общественнэ движениехэм япащэхэр, тхакохэр, нэмыкохэри мэфэк зэхахьэм къеблэгьагьэх.

— Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым янароднэ тхакІоу, тилъэпкъ ищытхъу дахэкІэ языгъэІогъэ МэщбэшІэ Исхьакъ имэфэкІ мафэ хегъэунэфыкІы, — къэзэрэугъоигъэхэм закъыфигъэзагъ КъумпІыл Мурат. — Республикэм лъытэныгъэ зыщыфашіхэу, иціыф гьэшіуагьэхэр мэфэкІыр дагощынэу къызэрэугьоигьэх. Гуетыныгьэ хэльэу МэщбэшІэ Исхьакъ Іоф зэришІагъэм ишыхьатэу къэралыгъо тын лъапІэхэр къыфагъэшъошагъэх. Лъытэныгъэ зыфэсшІырэ Исхьакъ Шумафэ ыкъор, уимэфэк мафэкІэ джыри зэ сыгу къыздеlэу сыпфэгушlо, псауныгъэ пытэ уиІэнэу, джыри лъэгэпіакіэхэм уанэсынэу, уигупсэхэм ыкІи къыппэблагъэхэм яІэпыІэгъу кІуачІэ къыпхилъхьэзэ гухэлъэу уиlэхэр зэкlэ къыбдэхъунхэу пфэсэю.

АР-м и Лышъхьэ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, непи МэщбэшІэ Исхьакъ творческэ ыкІи общественнэ ІофшІэным чанэу хэлажьэ, илъэс пчъагъэм УФ-м и общественнэ палатэ хэтыгъ, 2018-рэ илъэсым Урысыем и Президент ихэдзынхэу щыІагьэм Владимир Путиным ицыхьэшІэгъу цІыфэу щытыгъ.

МэщбэшІэ Исхьакъ республикэм имызакъоу къэралыгьом ыцІэ дахэкІэ ыгъэІун ылъэкІыгъ. ИІофшіагъэхэм къэралыгъом осэшІу къафишІыгь, орденхэу «Лъэпкъхэм язэкъошныгъ», «Хэгьэгу ыпашъхьэ гьэхъагьэу щыриlэхэм апае» зыфиlоу я II-рэ, я III-рэ ыкІи IV-рэ степеньхэр зи!эхэр къыфагъэшъошагъэх, М. Шолоховым ыцІэкІэ щыт шІухьафтыныр къыратыгь.

ЗимэфэкІ хэзыгъэчнэфыкІырэм къыфэгушІуагъэх Владимир Нарожнэр, гъэзетэу «Адыгэ псалъэм» иредактор шъхьаІэу Хьэшіуціэ Мухьамэд, АР-м инахьыжъхэм я Совет хэтэу Дзыбэ Кимэ, АМАН-м иакадемикэу Охътэ Александр, нэмыкІхэри. Къэзэрэугьоигъэхэм ягущыІэ къызэрэщыхагъэщыгъэмкіэ, шъхьэкіэфэныгъэ зыфэпшІын тхакІоу зэрэщытым дакІоу И. МэщбашІэр лъытэныгъэ къэзылэжьырэ цІыфышІу. ЦІыфхэм аныбжь емылъытыгьэу,

сабыйхэми, нэжъ-Іужъхэми жабзэ къадигъотын елъэкІы. Прозэм фэгъэзагъэу тхэныр къызыдэхъурэр бэп. МэщбэшІэ Исхьакъ ар зэрифэшъуашэу зэрэlэкlэлъым дакloy, тарихъыр щыпхырыщыгъэу къытхын елъэкІы. Романхэм блэкІыгъэмрэ непэрэ уахътэмрэ язэпхыныгъэ дэгьоу къащэлъагьо. Произведениехэм лъэпкъым тарихъ гъогу мыпсынкізу къыкіугъэр

гупшысэу ахэлъыр къыраютыкы.

Уасэ ыкІи лъытэныгъэ къыфэзышІыгьэхэ АР-м и ЛІышъхьэрэ Іофтхьабзэм хэлэжьагьэхэмрэ зэрафэразэр МэщбэшІэ Исхьакъ къыхигъэщыгъ.

ТищыІэныгъэ шІумрэ емрэ щызэготых. ШІур сыдигьуи зэрэтекІорэм тегьэгушІо. Урысыем ыкІи Адыгеим хэхъоныгъэхэр фыр есперыесь формехнив

къагъэлъагъо, зэгъэфагъэу пстэоу илъэс пчъагъэм къыкloцІ къызготыгьэхэм «тхьашъvегьэпсэу» ясэlo. Непэ къэзэрэугьоигъэхэм ыкІи сигупшысэхэм къадезыгъаштэхэрэм шюу щыгэр къадэхъунэу, илъэсыбэ къагъэшІэнэу сафэлъаю, — къыІуагъ тхакІом.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО

Сэтэнай. Сурэтыр А. Гусевым тыри-

Амалэу щыІэхэр къафаІотагьэх

Бизнес ціыкіум ыкіи гурытым хэхьоныгьэхэр ышіынхэр, унэе предпринимательхэм іэпыіэгьу афэхьугьэныр къэралыгьом ипащэхэм пшъэрыль шъхьа ву зыфагь эуцужьы.

Мы лъэныкъом хэщагъэхэм яІоф зэхэщагьэ зэрэхъурэм, ахэм хахъоу ашІырэм бэкІэ елъытыгъ экономикэм изытет зыфэдэщтыр. ІэкІыб къэралыгьохэр пштэхэмэ, бизнес цІыкІур ыкІи гурытыр арых бюджетым игъэпсынкІэ анахьэу зыщыгу-

Республикэм ипредпринимательхэм зыпкъ итэу ыкІи пэрыохъу ямыІэу Іоф ашІэным, ахэм ІэпыІэгъу афэхъугъэным Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу КъумпІыл Мурат мэхьанэшхо реты. Ащ фэгорыштэхэрэ программэхэри щыІэх, ахэм яшІуагъэкІэ ІэпыІэгъу зыфэхъухэрэм япчъагъэ илъэс къэс нахьыбэ мэхъу.

Урысые предпринимательствэм и Мафэ фэгьэхьыгьэ Іэнэ хъураеу «Предпринимательский климат в Адыгее» зыфиюрэр блэкІыгьэ шэмбэтым Мыекъуапэ щыкІуагъ. Бизнес цІыкІум ыкІи гурытым хэщагьэхэр ащ къырагъэблэгъагъэх.

ЗэхэщакІохэм къызэрэхагъэщыгъэу, непэрэ предпринимателыр пшъэдэкІыжьышхо зыхьырэ, къэралыгъом инеущырэ мафэ зыфэдэщтым ыгъэгумэкІырэ, дунаир нахь дэгъу зышІы зышІоигъо цІыф.

АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкІэ ыкІи сатыумкІэ и Министерствэ икъулыкъушІэу КІыкІ Артур къэзэрэугьоигьэхэм шІуфэс гущыІэхэмкІэ закъыфигъэзагъ, предпринимательствэм и Мафэу хагъэунэфыкІырэмкІэ къафэгушІуагъ. Къэралыгъом хэхъоныгъэхэр ышІынхэмкІэ непэрэ уахътэм анахь мэхьанэшхо зиІэу ылъытагъэр бизнес ціыкіумрэ гурытымрэ заушъомбгъуныр ары. АщкІэ ІэпыІэгъу зэрафэхъун алъэкІыщтхэм, амалэу щыlэхэм кlэкlэу къащыуцугъ.

Зибизнес къызэТузыхы зышІоигъохэм е езыгъэжьэгъахэхэм ІэпыІэгъу афэхъугъэнымкІэ банкхэм микрозаймэу къаратын алъэкІыщтыр бэмэ ашІогъэшІэгъоныгъ. ГущыІэм пае, «ныбжьыкІэ бизнес» зыфиІорэ проектым къыдыхэлъытагъэу зиюф къызэјузыхы зышюигъохэм сомэ мин 300-м нэс аратын алъэкІыщт, ащ проценти 8 техъощтыр. «Агробизнесым», «бизнес-инвест» зыфи-Іорэм хэщагьэхэм сомэ миллиони 3-м нэс къызІэкІагъэхьан амал яІ, ащ проценти 10 апылъыр. «Гарантийнэ фондэу» зэхащагъэм банки 7 хэщагъ.

ФэІо-фашіэхэр зыгъэцэкіэрэ гупчэу «Мой бизнес» зыфиІорэм амалэу къытыхэрэри предпринимательхэм къызфагъэфедэн хэалъэкІыщт. Зибизнес къызэlузыхы е ащ зезыгъэушъомбгъунэу фаехэр, шъыпкъагъэ хэлъэу Іоф зышІэн гухэлъ зиІэхэр, неущырэ мафэр зыфэдэщтым ыгъэгумэк Іыхэрэр корпорациеу «МСП-м» къызэlуихыгъэ ыпкlэ зыхэмылъ «онлайн ресурым» зихьэхэкІэ ящыкІэгъэ, къапшъхьэпэщт къэбарыбэ ралъэгъощт. Урысыем икъэлэшхуи 169-рэ ащ зэрепхы, пэшІорыгъэшъ бизнес-план 300-м ехъу ит. Порталым зиптхэнымкІэ МФЦ-м испециалистхэр ІэпыІэгъу къышъуфэхъущтых.

Шъугу къэдгъэкІыжьын фэІофашІэхэр зыгъэцэкІэрэ лъэныкъуабэ къызэлъызыубытырэ гупчэм (МФЦ) икъутамэу бизнесым хэщагъэхэм афытегъэпсыхьагъэр Мыекъуапэ къыщызэІуахыгь.

ЫпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ гупчэм зэрифэшъуашэу Адыгеим Іоф щешІэ. Ащ икъутэмэ ин 11-мэ ыкІи чІыпІэ чыжьэхэм ащыІэ хэофис 40-мэ республикэм щыпсэухэрэ цІыфхэм яфэlо-фашlэхэр афагъэцакlэх. «Зы шъхьангъупчъэм» иамалкІэ бгъэцэкІэн плъэкІыщт фэІофашІэхэм япчъагъэ илъэс къэс нахьыбэ мэхъу.

Бизнесым фэгъэзэгъэ МФЦ тиреспубликэ ыпэкІэ иІагъэп, ар апэрэу Адыгеим къыщызэlуахыгъ. Ащ ишІуагъэкІэ предпринимательхэм къэралыгъо ыкІи муниципальнэ фэІо-фашІэхэр афагъэцэкІэщтых. Ежь иІоф езгъэжьэн гухэлъ зиІэр мыщ къеуалІэмэ, тхылъэу ищыкІэгъэщтхэр зэригъэшІэн, ахэр щигъэхьазырынхэ ылъэкІыщт.

Адыгеим и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат зэрэхигьэунэфыкІыгъэмкІэ, лъэныкъуабэ къызэлъызыубытырэ фэlо-фашІэхэр зыгъэцэкІэрэ гупчэхэм заушъомбгъунымкІэ республикэм щызэшІуахыгьэр бэ. Ащ ишІуа-

гъэкІэ цІыфхэм кабинетхэр къамыкІухьэхэу, чэзыухэм ахэмытхэу, тхьэпэ пчъагъэхэр амыугъоихэу, административнэ пэрыохъухэр ыкІи къолъхьэ тын-Іыхын нэшанэ щымыІэу, ящыкІагъэр зэкІэ зы чІыпІэм ащафагъэцэкІэн амал щыІэ хъугъэ. Мы екІоліакіэм шіогъэшхо къызэритыгъэр тицІыфхэми зэхашІагь. Джы ащ фэдэ амал предпринимательхэми яІэ хъугъэ. Бизнес цІыкІум ыкІи гурытым хэхъоныгъэхэр ышІынхэм ар фэlорышlэщт.

Предпринимательхэм ІэпыІэгъу зэрафэхъунхэ, яшІуагъэ зэрэрагъэкІын алъэкІыщтхэр Іофтхьабзэм изэхэщакІохэм къаІотагъэх, ащкІэ ежьхэм пшъэрылъ шъхьа вхэу зыфагъ эуцужьхэрэр къагъэнэфагьэх. Республикэм иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ышІынхэмкІэ, бюджетым къихьэхэрэ хэбзэlахьхэм, loфшІэпІэ чІыпІэу къызэІуаххрэм ахэгъэхъогъэнымкІэ бизнес цыкімрэ гурытымрэ мэхьанэшхо зэряІэр пстэуми къаІуагъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Ушэтыныр тыгъуасэ рагъэжьагъ

Зэрэхэгьэгу фэдэу, тыгьуасэ республикэм иеджапlэхэм кьачlэкlыхэрэм экзамен тыгьо шьхьаlэр рагьэжьагь. Я 11-рэ классыр къэзыухыхэрэм ежь яшlоигъоныгъэкlэ къыхахыгъэ предметхэу географиемкlэ, информатикэмкlэ ыкІи ащ епхыгьэ технологиемрэкІэ экзаментхэр атыгьэх.

нэбгырэ 47-мэ къыхахыгъ. Мы предметыр зытырэр зэрэмыбэм къыхэкІэу республикэм зы экзамен ІыхыпІ ныІэп зыщыптын плъэкІыщтыр. Ар Мыекъопэ гурыт еджапІэу N 2-р ары. Адыгеим ичІыпІэ пстэуми къарыкіыхи а еджапіэм кіэлэеджакІохэр къэкІуагъэх.

Ушэтыныр рамыгъажьэзэ къызэраІуагъэмкІэ, экзамен

Мыгъэ географиер атынэу тыпІэр ушэтынхэм афэхьазыр, ищыкІэгъэ контрольнэ-измерительнэ материалхэр ащ къыращэлІагъэх, кІэлэеджэкІо пчъагъэм телъытагъэу сканировать ашІыгъэх. Экзамен тыпІэр ищыкІэгьэ техникэмкІэ зэтегьэпсыхьагь, общественнэ лъыплъакіохэр игъом къекіоліагъэх.

Информациемрэ ащ епхыгъэхэ технологиехэмрэкІэ экзаменыр республикэмкІэ нэбгыри 136-мэ къыхахыгъ. Ахэри мы еджапІэм къыщызэІуахыгъэ экзамен тыпІэм къэкІуагъэх.

Республикэм зэкІэмкІи я 11рэ классхэм апае экзамент тыпІэ 20 къыщызэІуахыгъ, ау ыпшъэкІэ къызэрэщытІуагъэу, ушэтыныр зыкІущтхэм япчъагьэ елъытыгъэу ІыхыпІэр нахь макІэ, нахь чыжьэ хъунхэ алъэкІы. Арышъ, экзамен зытыщтхэр Адыгеим ичІыпІэ анахь чыжьэхэм къарыкІынхэшъ, Мыекъуапэ щатэуи къыхэкІыщт.

ГеографиемкІэ экзаменыр Іахьитіоу зэхэт, зэкіэмкіи гъэцэкІэн 34-рэ мэхъу. Ахэм ягъэцэкІэн сыхьати 3 текІодэн фае. Экзаменыр птыгъэу алъытэным пае балл 37-рэ кІэлэеджакІом къыхьын фае. ИнформатикэмкІэ гъэцэкІэн 27-рэ кІэлэеджакІохэм къашІын фае. Ахэри тІоу гощыгъэх. Ахэм якъэшІын сыхьати 3-рэ такъикъ 55-рэ пэlухьанэу щыт. Анахь балл макlэу кlэлэеджакІом къыхьын ылъэкІыщтыр балл 40.

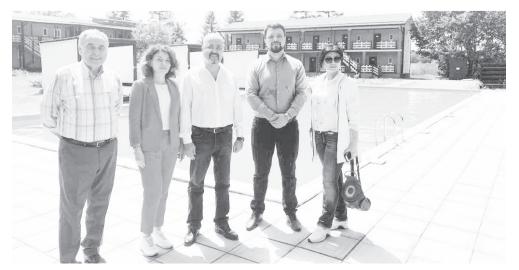
Экзаменхэу атыгъэхэм якІэуххэр мэкъуогъум и 15-м нахь мык асэу къара ожьыщтых.

КъэкІорэ экзаменыр хьисапымкІэ (базовар) жъоныгъуакІэм и 30-м атыщт.

СИХЪУ Гощнагъу.

Къыгъэзэжьын гухэлъ и1

Зэрэхэгьэгу фэдэу, тыгьуасэ республикэм иеджапlэхэм кьачlэкlыхэрэм экзамен тыгьо шьхьаlэр рагьэжьагь. Я 11-рэ классыр къэзыухыхэрэм ежь яшlоигъоныгъэкlэ къыхахыгъэ предметхэу географиемкlэ, информатикэмкlэ ыкІи ащ епхыгьэ технологиемрэкІэ экзаментхэр атыгьэх.

Республикэу Ирак и Чрезвычайнэ ыкІи и Полномочнэ ЛыкІоу Урысыем щыІэ Хайдар Мансур Хади аль-Атарирэ Адыгэ къэралыгъо университетым иректорэу, профессорэу, социологие шІэныгъэхэмкІэ докторэу Хъунэго Рэщыдэрэ псауныгъэр зыщагъэпытэрэ гупчэу «Лэгъо-Накъэ» щыІагъэх. -ихеееде неішфоіи шыМ щэрэм, ар зыдэщыт чІыпІэ дахэм тарихъэу пылъым хьакІэр нэІуасэ фашІыгъ.

ЗэрагъэнэфагъэмкІэ,

Республикэу Ирак и Посольствэрэ иконсульскэ отделхэмрэ Іоф ащызышІэхэрэм япсауныгъэ зыпкъ рагъэуцожьынымкІэ ыкІи реабилитацие акІунымкІэ «Лэгъо-Накъэ» къытырэ амалхэр къызфагъэфедэнхэу ары, ащкІэ лъэныкъохэм зэзэгъыныгъэ зэдашІыгь.

Джащ фэдэу Республикэу Ирак и Чрезвычайнэ ыкІи и Полномочнэ ЛІыкІоу Урысыем щыІэм къызэриІуагъэмкІэ, ишъхьэгъусэ игъусэу «Лэгъо-Накъэ» къыгъэзэжьын гухэлъ иІ.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ лъэшэу гухэк ащыхъоу Дзыбэ Мусэ Мыхьамэт ыкъом фэтхьаусыхэх янэ идунай зэрихъожьыгъэм фэш .

Іэщэ Мухьамэд кІэуххэр зэфихьысыжьыгъэх

«Единэ Россием» и Генеральнэ Совет хэтэу, партием ишьольыр кьутамэ исекретарэу, республикэ парламентым итхьаматэ игуадзэу Іэщэ Мухьамэдрэ фракциеу «Единэ Россием» ипащэу, Адыгеим и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэмрэ партием и Апшьэрэ ыкlи и Генеральнэ Советхэм зэдыряІэгьэ игьэкІотыгьэ зэхэсыгьом хэлэжьагьэх. Партийнэ дискуссиеу «Направление 2026» зыфиІорэм икІэуххэм нэмыкІ шьольырхэм къарыкІыгьэхэр ягьусэхэу ахэр атегущыІагьэх.

Хэгъэгумкlэ нэбгырэ мин 30 фэдиз ахэм ахэлэжьагь. Ахэр: партием хэтхэр, ащ дезыгъа-штэхэрэр, экспертхэр, хэгъэгум иlофхэм язытет ыгъэгумэкlырэ цlыфхэр.

Іофэу ашІагъэм икІэуххэр зэфихьысыжьхэзэ Генсоветым исекретарэу Андрей Турчак къыхигъэщыгъ тыгъэгъазэм щыІэгъэ зэфэсым зэрэщызэз-зэгъыгъэхэм тетэу шъолъырхэм анаІэ нахь лъэшэу джы зэратырагъэтыщтыр.

«Урысыем и Президент Федеральнэ Зэјукјэм фигъэхьыгъэ тхылъым анахьэу къыхэщырэр Урысыем щыпсэурэ ціыфхэм ящыіакіэ нахьышіу шіыгъэныр ары. Тэри Адыгеим ирайонхэм

ащыкюрэ зэіукіэхэм тынаіэ ащ пъэшэу ащытетэгъэты. Социальнэ пъэныкъом, гъэсэныгъэм, экономикэм япхыгъэхэ іофыгъо шъхьаіэхэмкіэ екіоліэкіэ зыкі дгъэнэфагъэ. Типредложениехэр зэкіэ партием игупчэ къулыкъухэм аіэкіэдгъэхьагъэх, партийнэ проектхэм язэшіохынкіэ республикэм анахьэу тынаіз зыщытедгъэтын фаехэр дгъэунэфыгъэх», — къыіуагъ партием ишъолъыр къутамэ исекретарэу іэшэ Мухьамэд.

Урысыем и Премьер-министрэу Дмитрий Медведевым партием и Апшъэрэ Генеральнэ Совет ипленарнэ зэхэсыгьо къыщишыгъэ псалъэм къыщиютыгъэ Іофыгъохэм тиреспутичества.

бликэкіэ мэхьанэшхо зэряіэр ащ кіигьэтхъыгь.

Урысые партконференциеу «Направление 2026» зыфиюрэм икІ эуххэмкІ э резолюцием ипроект зэхэгьэуцогьэн зэрэфаемкІэ предложениеу къахьыгъэхэм Д.А. Медведевым адыригъэштагь ыкІи мэкъу-мэщым ихэхъоныгъэкІэ Іофтхьабзэхэу зэрахьащтхэр ащ хэгъэхъогъэнхэр игьоу ылъэгьугь. ЭкономикэмкІэ мэхьанэшхо зиІэ мы Іофыгьом ехэпэсыгьэ чІыпІэ документым ыпэкІэ щигьотыгьагьэп. Шъолъырхэм яшІоигъоныгъэ джы къызэрэдалъытэщтым уехъырэхъышэжьынэу щытэп», къыІуагъ икІэухым Іэщэ Му-

Іэрыфэгъоу щыт

Федеральнэ къэралыгьо бюджет учреждениеу «ФКП Росреестра» зыфиюу Адыгэ Республикэм щыю шъугу къегъэквыжьы Россреестрэм ифэюфашюэр нахы псынкю къызфэжьугъэфедэнхэм яамал зэрэщыюр.

Дунаим цІыф тетэпщтын унэм ищэн е ищэфын, чІыгу Іахьым-кІэ фитыныгъэ зэриІэм игъэпсын, бэджэндэу офис е нэмыкІ горэ штэгъэным япхыгъэ Іофыгъоу къэуцухэрэм ямыутэлІагъэу. Ахэм япхыгъэ упчІабэ къэуцоу къыхэкІы.

Кадастрэ учетымрэ фитыныгъэу цІыфхэм яІэхэм тхыгъэнхэмрэ япхыгъэ ІофыгъохэмкІэ

игъэкlотыгъэ джэуап къызlэкlэжъугъэхьан шъулъэкlыщт Росреестрэм ителефонэу каналыбэ зиlэми шъутеомэ.

Специалистхэм шъоркlэ нахь Іэрыфэгъу зэрэхъущтым тетэу документхэр зыщаштэхэрэ пунктхэм Іоф зыщашІэрэ уахътэр къышъуаІощт, лъэІу тхылъэу яшъутыгъэм епхыгъэ Іофтхьабзэхэр зэшІуахыгъэхэми шъущагъэгъозэщт. Анахьыбэми мэфи 3 — 5-м къыкlоці почтэмкіэ е телефонрымкіэ макъэ къышъуагъэіужьыщт.

Фаехэм электрон шыкlэм тетэу заявлениер аlэкlагъэхьан алъэкlыщт. Чэщи, мафи loф зышlэрэ телефонэу 8-800-100-34-34-р къызфэжъугъэфед. Урысыем исыд фэдэрэ чlыпlи ыпкlэ хэмылъэу ащкlэ шъутеон шъулъэкlыщт.

Комиссие зэхащагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм изэхэсыгьоу щы агьэм УФ-м и Президент Федеральнэ Зэlукlэм фигьэхьыгьэ Джэпсальэм ыкlи къэралыгьом ипащэ иунашьоу «2024-рэ ильэсым нэс Урысыем хэхьоныгьэхэр ыш ынхэмк эльэпкь гухэльхэм ыкlи стратегическэ пшъэрыльхэм афэгьэхыгь» зыфиюрэм ягьэцэк эным фэгьэзэгьэщт комиссие зэхэщэгьэным депутатхэм дырагьэштагь.

Комиссием хэхьагъэх Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, ащ игуадзэхэу Іащэ Мухьамэдрэ Шъэо Аскэррэ, статусымкіэ, регламентымкіэ ыкіи депутат этиэмкіэ комиссием итхьаматэу Къулэ Аскэрбый, парламент комитетхэм япащэхэу Евгений Саловыр, Александр Лобода, Игорь Ческидовыр, Олег Картамышевыр, Шэуджэн Тембот.

— Урысыем и Президент къыгъэнэфагъэхэ лъэныкъо шъхьаlэхэр гъэцэкlэгъэнхэр республикэм ихэбзэгъэуцу ыкlи гъэцэкlэкlo

къулыкъухэм япшъэрылъ шъхьаlэу щыт. Къэралыгъом ипащэ лоложениехэу анахь -оішеєк еспытичеє охшеньскем хын Іоф дэзышІэщт комиссие АР-м и Парламент изэхэсыгьо щызэхэтщагъ. Депутатхэм зэралъытэрэмкІэ, мыщ фэдэ лъэбэкъум ишІуагъэкІэ яІофшІэн зэпхыгъэу, Президентым пшъэрылъхэу къыгъэуцугъэхэр шІуагьэ къатэу гьэцэкІэгьэнхэ амал щыІэщт. Къэралыгъом ипащэ къышІыгъэ Джэпсалъэм илъэныкъо шъхьа регъэцэк агьэхэ зэрэхъущтхэр къэзыгьэнэфэхэрэ законхэр тштэнхэр, ащ епхыгъэу тицІыфхэм ящы-ІэкІэ-псэукІэ нахьышІу шІыгьэным тыфэкІоныр -джары анахьэу тынаІэ зытедгьэтыщтыр, — къы-Іуагъ АР-м и Парламент и Тхьаматэу Владимир Нарожнэм.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

МэкъэгъэІу

Урысые Федерацием иочылхэм я Федеральнэ палатэ 2018-рэ илъэсым мэкъуогъум и 1-м ыпкlэ зыхэмылъ юридическэ ІэпыІэгъум иурысые мафэ зэхещэ. Сыхьатыр 9.00-м къыщегъэжьагъэу 17.00-м нэс зэкlэ зышІоигъохэр правовой Іофыгъохэмкlэ мыщ фэдэ чІыпІэхэм къарагъэблагъэх:

къ. Мыекъуалэ, Хьахъуратэм иур./Гагариным иур., 199/176, Адыгэ Республикэм и Очыл палатэ иофис, тел. 8 (8772) 521-521;

къ. Мыекъуапэ, ур. Советскэр, 197, очылхэм я Адыгэ республикэ коллегие иофис, тел. 8 (8772) 52-15-25;

къ. Мыекъуапэ, Жуковскэм иур., 51, я 20-рэ офис, очылхэм я Мыекъопэ къэлэ коллегиеу «Гарант», тел. 8 (8772) 21-04-08.

едместине І иш едмиське ІШ

Гъунапкъэ зимы Іэр Тек Іоны гъ

Автомобильхэмкlэ зекloy Казахстан къыщырагъэжьагъэр Хэгъэгу зэошхом илъэхъан тидзэкloлlхэм пыйхэр зэхакъутэхи, Текloныгъэр къызыдахыгъэр илъэс 73-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъ.

ЖъоныгъуакІэм и 9-м зекІор аублагъ. «Гъунапкъэ зимыІэ ТекІоныгъ» цІзу ащ фаусыгъэр. Казахстан ипсэупІэхэр, Челябинск, Екатеринбург, Волгоград, Налщык, Армавир, фэшъхьаф къэлэ пчъагъэхэм адэхьагъэх. ЗэІукІэгъухэр ащызэхащагъэх.

— Республикэм лъэпкъ Іофхэмкіэ, Іэкіыб къэралыгъохэм ащыпсэухэрэ тилъэпкъэгъухэм адыряіэ зэпхыныгъэхэмкіэ ыкіи къэбар жъугъэм иамалхэмкіэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр Мыекъуапэ итемыр лъэныкъокіэ щыіэ мемориал комплексышхом щыкіогъэ зэхахьэм къыщиютагъ Адыгеим ишъхьафитныгьэ фэзэуагьэхэ дзэкюлихэм лыхъужъныгъэу зэрахьагъэр зэрэтщымыгъупшэрэр. Адыгеим иветеранхэм я Совет итхьаматэу Къуаджэ Аслъан партизан отряд 18 заом илъэхъан Адыгеим зэрэщызэхащагъэр, лыхъужъхэм ясаугъэтхэр тиреспубликэ зэрэщагъэуцугъэхэр.

Зэхахьэм хэлэжьагьэхэр чІыпіэ заохэм ахэкІодагьэхэм ясаугьэтхэу Мыекьопэ гарнизоным дэжь щытхэм, «ДзэкІоліым ипсынэкІэчь», Адыгеим щыщхэу Абхъазым ишъхьафит-

ныгъэ фэзаохэзэ ліыхъужъэу фэхыгъэхэм ясаугъэт якіоліагъэх, зыпсэ зытыгъэхэм шъхьащэ афашіыгъ, къэгъагъэхэр саугъэтхэм акіаралъхьагъэх.\ Зекіом хэтхэр Новороссийскэ, Краснодар, Ростов-на-Дону, Москва, нэмыкі къалэхэм ащыіэщтых, Белоруссием мэкъуогъум и 22-м щаухыщт.

САХЬИДЭКЪО Нурбый. Сурэтыр зэхахьэм къыщытетхыгъ.

Псэм ифаб

ЦІыфым ежь кlоцІыльэу зыпкъырищагьэм тешІыкІыгь игьэпсыкІэ-шІыкІи, ишэн-хабзи, игупшысакІи, игущыІэ уцугьи.

УсакІор пІомэ, ар зыцІэ рагорэ ціыф: ыпсэ ишъагъэ зэригъаблэрэм телъытэжьыгъ игушъхьэлэжьыгъи — фабэу, roloy, укlэдэlу зэпытыгъэкlи уемызэщэу, гур ыгъэшІоу, къыІорэм фышъхьэ лэжьыгъэ бэгъуагъэу купкІ иІэу. Ар хэтми насыпышІу! Тхьэр ащ къетагъ, цІыфыгу минмэ арыхьан, алъы-Іэсын елъэкІымэ, ащыгъум хэлъ зыгорэ — зэчый гъэнэфагъэ. УсэкІо дэгъум ипоэзие нэрымылъэгъу гушъхьэгьомыл: yenly, уелэжьы, уегъасэ, зыуегъэузэнкІы, уеуІушы, убзэ къырегъэтІатэ, лъэшэу пхегъахъо.

Тэ, адыгэхэми, тиlэх узэрыгушхон акъыл зыкъолъ цlыфхэр, ахэм шъыпкъэныгъэу щыlэныгъэм фыряlэм дахэу зыкъызэlуарегъэхы.

Тиадыгэ тхыгъэ литературэ ныбжьыкі тэюми, илъэси 100-мкіэ тыриушъокъуагъэу етіупщыгъэу макіо. Ащ елъытыгъэу игъогу урыплъэмэ, ащ пстэуми апэдэдэ блыпкъ ыкіи пкъэу фэхьугъэхэ усакіохэри тхакіохэри хэтых. Ахэм акіырыплъыхэзэ, охътэ зэфэшъхьафхэм тхэкіуабэ творческэ лъагъом теуцуагъ ыкіи ар пхыращыгъ, хэти зыми хэмыкіокіэрэ ежь илъэгъо-гъогу ыгъотыгъ.

Ахэм ащыщ мэлылъфэгъум и 3-м 1963-рэ илъэсым Кощ-хьэблэ районымкІэ къуаджэу Еджэркъуае къыщыхъугъэу, непэ зыкІуачІэ из усакІоу Къуикъо Шыхьамбый.

Уахътэр чъэр, ащ кіэхьагъи, течъыгъи щыіэп, ау къыхэгъэщыгъэн фаер ціыф гъашіэр, гузэжъопх ехьыжьагъэу, шы емылычэу, нэрэ-іэрэм нэгъзупіэпіэгъоу, зэрэчъэрэр ары. Тыгъуасэ іэнэ чіэгъым лъэрыкіоу чіэтыгъэ сабыир непэ, шыкурба, ліы хъугъэу уапашъхьэ ит, кіэлакіэ, ыпэкіэпс къечъэгъэ къодый, ау ешіэ ціыфыным пае къызэрэхъугъэр. Ешіэ, къегъэгъунэ хабзи-бзыпхъи, шіыкіи, уигъэгушіоу гушхо, зэкізубытагъ, зыфэсакъыжьын ышізу. Ціы-

УсакІоу Къуикъо Шыхьамбый цІыф зэкІэубытэгъэ зыфэсакъыжь: имыхьын лъыІаоэрэп, игущыІэ ытэкъурэп: шъхьэм илъымрэ гум къыриІорэмрэ зэригъэшІун елъэкІы, игущыІэ щэ нэшъоп, ушъагъэ псэм ифабэ зэхыуигъашІэу, узэрэцІыфыр, узэрэлъэшыр къыуеІо.

я 4-рэ классым исэу, апэрэ усэр ытхыгъагъ: «Сыкъызэхэшъух, шоаШ! дехфыІµ пае сэ сэусэ!» ыІорэм фэдагъ. ЕджапІэм чІэсызэ, кІалэм иусэхэр район гъэзетэу «Путь Ильича», хэку гъэзетэу «Социалистическэ Адыгеим» ыкІи журналэу «Зэкъошныгъэм» къащыхиутыщтыгъэх.

фышlу-шэнышlухэм алъэхъу ыкlи алъэкlo, ар сыда зымыуасэр! Зигъэулэужьын, игугъэ фэкloн елъэкlышъ, тамэ егъоты.

УсакІоу Къуикъо Шыхьамбый

Нарт къэбарыр гум къэрэкІыжь,

Зэман чыжьэми зэрэплъэ-к/ыжь.

Гъаш'эм гъогу ныкъор щыск'угъэ къодыеу

Ощхы бгынагъэр гуlэжьзэ, сыфаеп,

Жъгъырбэу насыпи къыстырипхъэнэу!

Сихъяр зы мафэкІэ сыщигъэт-хъэнэу!

(«Насып»)

УсакІор кІэхъопсы ыгъатхъэу, ыгу щизэу жьы къыщэу, ыкІо-

ар кІэрыуцощтыгь, усэн-тхэным зыІэкІеубытэ.

Гурыт къоджэ еджап р къызеухым Шыхьамбый Адыгэ къэралыгъо институтым (джы университетым) филологиемк р ифакультет ч р частъ, очнэу илъэси 3 щеджагъэу, Москва дэт Литературнэ институтэу М. Горькэм ыц зыхьырэм агъэк р частъ, 1989-рэ илъэсым ар къыухыгъ.

ЩыІэныгъэр ыгукіи ышъхьэкіи ришіыкіыпэным кіэгуіырэ кіалэм дзэ къулыкъур 1983 — 1985-рэ илъэсхэм ыхьыгъ. Москва

фэшіэп, нэшіошіыгьэп, щытхъум паеп, шіоигъу лъэшэу усакіом ежь игущыіэ, игупшысэ хэхыгъэ — ипоэзие иадыгэ лъэпкъ тын лъапіэ фишіыныр.

Къуикъо Шыхьамбый итворчествэ зигунэсхэу лъыплъэхэрэм ябгъэшІэжьын ищыкІагъэп кІалэм игупшысэ лъагъо къызэригъотыгъэр, иусэ пэпчъ гучІэ мэкъэ лъэшэу, бзэ бай куукІэ зэрэтхыгъэр, иадыгабзи, иадыгагъи зышІобылымэу, лъэпкъым шІоу ылэжьыгъэр, иІэр зэкІэ кІэзыгьэнчьэу иусэ сатырхэмкІэ зыухъумэрэ усэкІо чъэпхъыгъ. Ным, лъэпсэ-къежьапІзу уичІыгу — уиурам, уикъуаджэ, хэкум, хэгъэгум, гъэшІэн шІулъэгъоу мы дунаишхор зэтезыгъэтэу лъызыгъэкІуатэрэм афэгъэхьы-

Къуикъо Шыхьамбый итворчествэ зигунэсхэу лъыплъэхэрэм ябгъэ--ыши ныажеІш кІагъэп кІалэм игупшысэ лъагъо къызэригъотыгъэр, иусэ пэпчъ гучІэ мэкъэ лъэшэу, бзэ бай куукІэ зэрэтхыгъэр, иадыгабзи, иадыгагъи зышІобылымэу, лъэпкъым шІоу ылэжьыгъэр, иІэр зэкІэ кІэзыгъэнчъэу иусэ сатырхэмкІэ зыухъумэрэ усэкІо чъэпхъыгъ.

гъэхэ Шыхьамбый иусэ сатыр зэкіухэм уяджэ зыхъукіэ, ухэтми, зыдэмышіэжьыпэу, уціыфэу мы дунаим укъызэрэтехъуагъэм укіагъэгушіужьы, ціыкіу-ціыкіоу ахэм узэрагъэплъыжьы, нэшіукіэ усэкіо-гупшысэкіо мыпшъыжьым урагъэплъы, ори нахь зыгузыкіуачіэ ухъугъэу, пшъхьэ ізтыгъэу, щыіэныгъэм уиіахь фэбгъэкіуатэу уапэ еогъэхъу.

Къуикъо Шыхьамбый пасэу тхэныр ригьэжьагь, хэукъуагьэп, къыдэхъу усэныр, иусэхэр хэгъэкІи, исатырхэми, игущыІэ зэфэшІу зэготхэми мэхьанэ икъу, зафэ ахэлъ, гупшысэр шъхьафитэу, гум екloy, ащэюрышіэ. Ышіэрэ Іофышхом ыпсэ ифабэ шъхьамысэу зэрэхигуащэрэр нафэ, олъэгъу. УсакІоу Къуикъо Шыхьамбый икІыгъэ мазэм иублэгъум къызыхъугъэ мафэр хигъэунэфыкlыгъ, ащ пае бэ къыфэгушІуагъэр. Тэри тыгу къыддеlэу, псауныгъэ пытэкlэ, гъэхъэгъакІэхэмкІэ, насып кІыхьэкІэ, тхъагъокІэ тыфэлъаІозэ, ишІу фэбэгьонэу фэтэІо.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

чІэпс, иакъыл, игупшысэ хигуа-

фэгъэхьыгъэу къэпІон хъумэ, цІыф зэкІэубытэгъэ зыфэсакъыжь: имыхьын лъыІабэрэп, игущыІэ ытэкъурэп, шъхьэм илъымрэ гум къыриІорэмрэ зэригъэшіун елъэкіы, игущыіэ щэ нэшъоп, ушъагьэ псэм ифабэ зэхыуигъашІэу, узэрэцІыфыр, узэрэлъэшыр къыуею. Дунаишхор зыгъэгојури, зыгъэпытэрэри псэ минхэм яфабэу, ялъэкІэу зэрэщытыр иусэ сатырхэм ащыкІегъэтхъы, шъхьэшъорыкІуагъэр щыІэныгъэм зэрэхэмызагъэрэр, анахь гушІогъо ціыкіуми, ежь ціыфым ипкіэнтІэпс хэхьагьэу, ар ифэшъошэ Іахьэу къыІукІэжьыгъэу щытын зэрэфаер иусэ шъабэхэм усакІом къащеІо.

Сыфаеп насыпыр Гъогу сапэм хэлъ налэу, Сыкlозэ къыспэкlэфэнэу! Сигъашlи сфызэхиблэнэу!

Чэщым рихьыжьагъэу сабыеу блэчърэр

Мыдаюу кІитхъумэ, ерэлъэпау.

щэу щыІэныгъэм хэтыным. ЕшІэ, елъэгъу, зэхешІэ, уиблэкІыгъэ чыжьэ ипшІыкІэу, уфэсакъэу, уухъумэу, ащ ыцыпэ хэмыгъэкІуакІэу уиІэм фапщэмэ, гъашІэр лъэпытэ зэрэхъурэр. БэшІагьэу мэусэ, матхэ, адыгэ гупшысэр, адыгэ гущыІэр ыкІи лъэпкъ намысыр зэрилъэкІэу еухъумэх Къуикъо Шыхьамбый. «Цу хъущтыр шкіэзэ къэошіэ» зэраіоу, дэІоныр зинэнэу, тхыльыр зикІасэу Шыхьамбый къэтэджыгь. Сабыигъо-кІэлэгъу лъэхъанэу, цІыфыгум ианахь къэбзэгъу шъыпкъэм, я 4-рэ классым исэу апэрэ усэр ытхыгъагъ: «Сыкъызэхэшъух, цІыфхэр! Шъощ пае сэ сэусэ!» — ыІорэм фэдагь. ЕджапІэм чІэсызэ кІалэм иусэхэр район гъэзетэу «Путь Ильича», хэку гъэзетэу «Социалистическэ Адыгеим» ыкІи журналэу «Зэкъошныгъэм» къащыхиутыщтыгъэх. ЦІыф ымышІэу, ежьыр дэдэми гу лъимытагъэу, ащ дэжьым дунаишхом гукІэ, псэкІэ еджэпіэшхор къыщиухыгъэу и Адыгэ хэку къыгъэзэжьыгъ. Апэрэ илъэси 5-м Адыгэ тхылъ тедзапіэм иредакторэу Іоф щишіагъ. 1994 — 1996-рэ илъэсхэм журналэу «Зэкъошныгъэм» иредакторыгъ. 1996-рэм къыщегъэжьагъэу илъэс 20-м къехъугъэу Адыгэ тхылъ тедзапіэм идиректор.

Иапэрэ усэ тхылъэу «Мазэм инэф» зыфиюрэр (1987) къызыдакыгъэм илъэс 30 тешержыгъ. Ащ къыкертыке кетерет илъакерэх», «Гугъэм илъагъу», «Звезда кочующего неба», хэшыпыкыгъэ усэхэр зыдэт тхылъ ушъагъэр.

Мэкъамэм икъежьапlэр сыушэтынэу,

ШъыпкъапІэм сицІыфыгъи зыритынэу,

ЧІы лъэгум зыщысІэти зысплъыхьагъ— ГъэшІэ гъогум лъэс гъогуры-

кloy сытехьагь.
— Къыщеlо ащ усэу «Мэкъамэм...» зыфиlорэм. Тхъэгъо

ШІэжьым тарихъ лъапсэр егъэпытэ

Мык Госэжьыщт жъуагъу

Хэгьэгу зэошхоу 1941 — 1945-рэ ильэсхэм щыlагьэм фэгьэхьыгьэу кьэпlон хьумэ, ар тихэгьэгушхощтыгьэу СССРщтыгьэмкlи (джы Урысыер), советскэ народымкlи гуимыкlыжь лыузэу, мыкlыжь тыркьоу кьэнагь. А заор заухыгьэм ильэс 73-рэ тешlэжьыгьэми, зэо тхьамыкlагьор зыщыгьэгьупшэгьуай, сыда пlомэ ащ имэшlожь стыр ымылыпкlэгьэ чlыгу зали, ар зынэмысыгьэ цlыф льэпкъи, лlакъуи, унагъуи тихэгьэгушхо исэп.

«Хэти ащыгъупшагъэп, сыди ащыгъупшагъэп» тэІоми, тинепэрэ мамыр рэхьат дгъотыжьыным паекІэ зыпсэ емыблэжьыгъэхэр икъоу тымыгъэлъапІэхэу е зыгорэущтэу тщыгъупшэхэу къыхэкІы. ГухэкІми, зэошхом ихъугъэ-шІагъэхэмкІэ тхылъыбэу къыдагъэкІыхэрэм ныбжьи узэмыгуцэфэщт хэукъоныгъэхэр ахэхъухьэх, ар хъунэу щытэп. «ШІэжь Тхылъ» зыфиІоу Адыгеим къыщыдагъэкІыгъэм хэукъоныгъэхэр фэхъугъэх, «Советскэ Союзым и Лыхъужъ» зыфиюрэ ціэ лъапіэр къэзылэжьыгъэ нэбгыриблым — Хъ. Андырхъуаем, А. Ацумыжъым, Къ. Бжыхьакъом, А. Къошым, Д. Нэхаем, А. ШІуцІэм — хым ацІэ къызыщыраІом, зы — Тхьагъушъэ Исмахьилэ къыханагъ, хагъэзыгъ. Редакционнэ комиссием хэтхэми, тхылъым изэхэгъэуцуакІохэми адыгэ лІыхъужъ нэбгыри 7-р 6 ашІи блэкІыгьэх. Мы пчъагъэр бэшхоп, хэзымэ гу лъымытэнэу е къапчъыхэ зыхъукІэ, 2 — 3-м ацІэ къыpaloмэ, «нэмыкІхэри» aloy, адрэ нэбгыри 4-р къэбгъэнэныри тэрэзыхэп. УмышІэрэмэ, зэгъашІэ, зэфэдэу ацІэ зыщищыкІагъэм къely.

Шъыпкъэ, адыгэ ліыхъужъи 7-мкіэ анахь зыціэ раіохэрэр сыдигъуи нэбгыритіу — Андырхьое Хъусенэрэ Нэхэе Даутэрэ. Ау мыдрэ нэбгыритфыми ахэм афэдэ къабзэу, Хэгъэгум, лъэпкъым апае ліыгъэ зэрахьэзэ апсэ атыгъ.

Тхьагъушъэ Исмахьилэ Хьалалэ ыкъор 1921-рэ илъэсым Краснодар краим и ТІопсэ район ит къуаджэу КодэшъхьапІэ (Малое Псеушхо) къыщыхъугъ. Къоджэ еджапІэр къызеухым, курсхэм ащеджагъ, бухгалтерэу икъоджэ колхозэу Ворошиловым ыцІэ зыхьыщтыгьэм Іоф щишІагъ. 1940рэ илъэсым дзэм ащагъ ыкІи военнэ училищым еджакІо агъэкІуагъ.

Іоныгъом и 25-м ичэщ, 1943-рэ илъэсым шхончэо ротэу Тхьагъушъэ Исмахьилэ зипащэр, сыд ишІыкІэми, пыихэм ящэ машІо хэтэу Днепрэ иджабгъу нэпкъ техьагъ. Пыим зызэрэригъанэрэм емылъытыгъзу лъэгапІэр аштэгъагъ.

«Шэжь Тхылъым» дэмытми (дагъэзыгъэми), Тхьагъушъэ Исмахьилэ иліыгъэ-ціыфыгъэ, иліыхъужъныгъэ тщыгъупшэ хъущтэп, ар къыткіэхъухьэрэ лізужхэми зэрашіэщтым тынаіз тетын фае.

Напэ зиІэм лы съты и І

«Псэр ащэ, напэр ащэфы» пкіэнчъэу тижъыхэм аіуагъэп, ліыгъэшіапіэ ифэхэмэ, щтэр амышіэу, пыим текіотэнхэр ыкіи фырикъунхэр афэукіочіэу хъулъфыгъэ кіалэхэр апіущтыгъэх, ліыгъэм мэхьанэшхо фэзышіырэ лъэпкъышхуагъэх адыгэхэр, япсэемыблэжьныгъэ, яліыблэнагъэ ыпшъэ укіонэу зэрэщымытри тарихъ охътэ хъугъэ-шіагъэхэм къащаушыхьатыгъ.

Жъогъо зэшиблым ащыщэу Тхьагъушъэ Исмахьил тыгу къэдгъэкlыжьыщтыр, зигъэшlэ гъогу кlэкl лъапlэ тырыплъэжьыщтыр.

Шапсыгъагъ, л**І**ыблэнагъ

Тхьагъушъэ Исмахьилэ Хьалалэ ыкъор 1921-рэ илъэсым Краснодар краим и ТІопсэ район ит къуаджэу Кодэшъхьапіэ (Малое Псеушхо) къыщыхъугъ. Къоджэ еджапіэр къызеухым, курсхэм ащеджагъ, бухгалтерэу икъоджэ колхозэу Ворошиловым ыціэ зыхьыщтыгъэм Іоф щишіагъ. 1940-рэ илъэсым дзэм ащагъ ыкіи военнэ училищым еджакіо агъэкіуагъ.

1942-рэ илъэсым ищылэ мазэ къыщыублагъэу, И. Тхьагъушъэр зэуабэу нэмыц-фашист техакіохэм арашіыліагъэхэм — Къыблэ-Къохьапіэм, Къыблэм, Темыр-Кавказым ыкіи Воронеж фронтхэм ащыіагъэхэм ахэлэжьагъ, ахэм зэокіэ опытри къащыіэкіэхьагъ. Ыіэ илъ дзэкіоліхэм афэгумэкіэу, укіытэпхэ-зэкіэубытагъэу ыкіи псэе-

«ШІэжь Тхылъ» зыфиІоу Адыгеим къыщыдагъэкІы-гъэм хэукъоны-гъэхэр фэхъу-гъэх, Тхьагъушъэ Исмахьилэ къыханагъ, хагъэзыгъ. Редакционнэ комиссием хэтхэми, тхылъым изэхэгъэуцуакІохэми адыгэ лІыхъужъ нэбгыри 7-р 6 ашІи, блэкІыгъэх.

мыблэжь офицерэу ары полкыми дивизиеми зэрашІэщтыгъэр. Жъогъо Плъыжьым иорден къыфагъэшъошэгъагъ.

Іоныгъом, 1943-рэ илъэсым тидзэхэр зэготхэу Днепрэ инэпкъхэмкІэ зэльыкІотагъэх. Гитлер ипыидзэхэм псыхъом иджабгъу нэпкъ епэсэкІхи гъэпытэгъэнымкІэ Іофхэр зэшІуахыгъагъэх, Днепрэ советскэ дзэхэр къекІолІэнхэ амылъэкІынэу зэтырагъэпытыхьэгъагъ, ежьхэм ядзэ кІочІакІэхэр къыращалІэщтыгъэх зэхакъутэгъэ дивизиер рагъэкъужьэу. Пыим сыд ышІагъэми, тэ тичастьхэр зэтыриІэжэнхэ фэлъэкІыгъэп.

Днепрэ иджабгъу нэпкъ псым исыкІынхэшъ, техьан зылъэкІыщтхэри псэемыблэжьхэу тидзэ къыхэкІыгъэх, ахэм ащыщыгъ ротэм икомандирэу, лейтенантуу И. Тхьагъушъэр — шапсыгъэ кlалэу къуаджэу Кодэшъхьапlэ щыщыр.

Я 89-рэ шхончэо полкым ия 29-рэ шхончэо дивизие икомандир лейтенантэу Тхьагъушъэм ыкІи ащ иротэ пшъэрылъ къафигъэуцугъ зэкІэми апэу Днепрэ зэпырыкІынхэшъ, къалэу Канев икъыблэкІэ иІэ лъэгапІэу 175,9-р зэлъаубытынэу. Ащ тидзэхэр псым зэпырыдзыгъэнхэр нахь къыгьэпсынкІэщтыгъ.

Іоныгъом и 25-м ичэщ, 1943рэ илъэсым

шхончэо ротэу Тхьагъушъэ Исмахьилэ зипащэр сыд ишlыкіэми, пыихэм ящэ машіо хэтэу Днепрэ иджабгъу нэпкъ техьагъ. Пыим зызэрэригъанэрэм емыльытыгъэу лъэгапіэр аштэгъагъ. Ау фашистхэм хъурэр къагурыіуагъэу, ащ фэдэ мэхьанэ зиіэ уцупіэр зыіэкіамытіупщ ашіоигъоу, замышіэжьэу ор къадашіэхыгъ, заом тхьамафэм ехъу ыкъудыигъ.

Чъэпыогъум и 2-м фашистыдзэ пащэм танкхэр, самолетхэр ыкІи лъэсыдзэ батальоныр мы чІыпІэм къыритэкъулІагьэх. Мыщ фэдэ чІыпІэ зэжъу плъырым адыгэ кlалэу, командир лlыбланэу Тхьагъушъэм пыидзэм пэшІуекІогъэнымкІэ екІолІэкІэ дэгъу къыгъотын фэлъэкІыгъ, пыидзэхэр шІукІаеу зэкІадзагъэх, пыим иротиту мы чыпіэм зыІокІуадэм, нэмыц-фашистхэр зэкІэкІуагъэх. ЛъэгапІэр къызіэкіагъэхьагь ыкіи зыіэкіагъэкІыгъэп, джы тэ тидзэхэм лъыкІотэнхэ амал агъотыгъагъ.

Адыгэ лІыхъужъи 7-мкІэ анахь зыцІэ раІохэрэр сыдигъуи нэбгыритІу — Андырхъое Хъусенэрэ Нэхэе Даутэрэ. Ау мыдрэ нэбгыритфыми ахэм афэдэ къабзэу, Хэгъэгум, льэпкъым апае лІыгъэ зэрахьэзэ апсэ атыгъ.

Ильэс 23-рэ зэкІэмкІи адыгэ кІалэу, шапсыгьэ чІыгум щапІу-гьэу Тхьагъушъэ Исмахьилэ Хьалалэ ыкъом къыгъэшІа-гьэр, ау лІыгъэ-цІыфыгъэкІэ ухи-гъэлъыхъухьанэу щытыгъ.

ЛІыгьэу, лІыблэнагьэу, лІыхьужьныгьэу Днепрэ зэпырыкІыгьэнымкІэ заохэм къащигъэльэгьуагьэм пае СССР-м и Апшъэрэ Совет и Президиум и УнашъокІэ, чъэпыогьум и 25-м, 1943-рэ илъэсым лейтенантэу И. Тхьагъушъэм Советскэ Союзым и ЛІыхъужъыцІэ къыфагьэшъошагь.

Ау лыхъужъ псэемыблэжьым щылыкта тынчыр къылъэгъужьынэу хъугъэп, зэуаптам къиктыжьыгъэп: 1944-рэ илъэсым зэо плъырхэм ащыщ лыгъэ зэрихьэзэ щыфэхыгъ.

Тхьагъушъэ Исмахьилэ ыцlэ пщыгъупшэнэу щытэп — Текlоныгъэр къыгъэблэгъагъ, мамырныгъэм иухъумэкlуагъ. Хэгъэгум, цlыфхэм апае ыпсэ ытыгъ. Лыхъужъым икъуаджэу Кодэшъхьапlэ Тхьагъушъэ Исмахьилэ исаугъэт щагъэуцугъ, къуаджэм гурыт имыкъу еджапlэу дэтым ащ ыцlэкlэ еджэх. Илъэс 23-рэ зэкlэмкlи адыгэ кlалэу, шапсыгъэ чlыгум щапlугъэу Тхьагъушъэ Исмахьилэ Хьалалэ ыкъом къыгъэшlагъэр, ау лlыгъэ-цlыфыгъэкlэ ухигъэлъыхъухьанэу щытыгъ.

Ліыхъужъхэр ліэхэрэп, яліыгъэ хабзэкіэ ренэу къыдготых. МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Хэгъэгу зэошхом ТекІоныгъэр къызыщыдахыгъэр илъэс 73-рэ хъугъэ

ДзэкІолІхэм янэ илІыгъэ хабз

ЛьэпкъымкІэ зыкІыныгьэ-зэкъотныгьэм имэхьанэ ильэшыгьэ зэрэдунаеу къыфигьэнэфагь Хэгьэгу зэошхоу щыІагьэм. Ащ иліыгьэ тарихъкІэ Советскэ къэралыгьом иліэуж пчъагьэ апіугь.

Заом ыпэкІэ зыми ялъэгэкІхэу, яинэкІхэу щымытыгъэхэ лэжьэкІо къызэрыкІо унагьохэм къарыкІыгъэхэр арых нахьыбэу лІыгъэр ыкІи псэемыблэжьныгъэр къызкъокІыгъэхэр, пый мэхъаджэм жэхэкІотагъэхэр ыкІи ныбжьырэу текІоныгъэм итарихътхыгъэ зыцІэ хэуцуагъэхэр. Щысэ дэгъухэу джырэ ныбжьык Іэхэр п Іугъэнхэмк Іэ шъхьапэ хъухэрэм ащыщых Степановхэм язэлъашІэрэ унагьоу, фронтым зыкъо нэбгырибгъу зыгъэкІуагъэр, ащыщ горэми къыгъэзэжьыгъэп, фашистхэм арашІылІэгьэ бэнэ-зэошхом хэкІодагьэх. Джащ фэдэ хьазыр хышІуцІэ Іушъо адыгэхэмкІэ зы унагьо ышъхьэ къырыкІуагьэр. Шапсыгъэ къуаджэу ШІоикъо щыпсэухэрэ зэшъхьэгъусэхэу Къасполэтрэ Чэбэхъанрэ хэгъэгур къаухъумэнэу акъохэу нэбгыри 9, якъорэлъфэу 3 ыкІи янысэ агъэкІогъагъ. Иунэ къэзгъэзэжьыгъэр къуитlумрэ къоедмуІтифальна.

Шъхьэлэхъо Чэбэхъан сабый 15 ыпlугъ, ылэжьыгъ: ежь иехэу къуи 6-рэ пхъуи 3-рэ, ахэм анэмыкlэу зянэ зимыlэжьэу къэнагъэхэу, илl иапэрэ шъхьэгъусэкlэ илъфыгъэхэу кlэли 4-рэ пхъуи 2-рэ. Ежь Чэбэхъан шэнышlо-цlыфышlоу, имыхьамелэ тlупщыгъэу щытыгъ; ежь исабыйхэми, лlым иехэми зэфэдэу игукlэгъу-шlулъэгъу афэгъэзэгъагъ, нынэпlосэу ар ахэми зыкlи алъытагъэп.

Мэкъумэщышіэ лъапсэ зиіэ Чэбэхъан исабыигъом бэ къинэу пэкіэкіыгъэр, хьалыгъу бзыгъэр афимыкъоу уахътэр хьылъагъ. Ныбжьыкіэ дэдэу Іофым Іутэу, унэгъо хъызмэтыр зэрихьэу, губгъо Іофшіэнымкіэ нымрэ тымрэ яіэпыіэгьоу, уцуи тіыси имыіэу къэтэджыгъ. А зэкіэ щыіэныгъэ хабзэ фэхъугъэр чіыгур уешіушіэмэ къызэрэотэжьырэр, илъфыгъэхэми, ыпіужьыгъэхэми ахилъхьан ылъэкіыгъ, Іорышіэхэу, Іофымкіэ чанхэу нэбгырэ 15-ри къэтэджыгъ.

Ны Іуш хьалэлым щыІэныгъэм лъэшэу зыфикъудыеу, цІыфхэмкІэ зафэу, фэлъэкІырэр ышІэщтыгъ. Ежь иныбжьыкІэгъу къыдэмыхъугъэ еджэн-тхэныр, гъэсэныгъэ зи!э ц!ыф хъунхэр ыкъо-ыпхъухэм агуригъэІон, ахилъхьан фэлъэкІыгъ. Шъхьэлэхъо Къасполэтрэ Чэбэхъанрэ акъо-апхъухэм гъэсэныгъэ яІагъ. Шъхьэлахъохэм яунэ зэрэкъуаджэу дэс кІэлэгъуалэм якІопІагь, Чэбэхъан ахэм сыдигъуи афэнэгушІуагъ. ЕмышІэшІумышІэ Іэтахъохэр сыдрэ Іофи щымыщтэхэу, ар ІэпкІэ-лъапкІэу ашІэу ыгъэсагъэх.

Къызэраютэжьрэмкіэ, ежь Чэбэхъан Умарэ ыпхъур Шапсыгъэ районымкіэ апэрэ черкешенкэу тхьамыкіэхэм я Комитет хэхьагъэхэм ащыщыгъ. Къоджэ Советым хэтыгъ, чіыпіэ депутатыгъ, къуаджэу Шіоикъо бзылъфыгъэ совет щызэхищэн ылъэкіыгъ.

Къуаджэм инахыжъхэм къызэрашІэжьырэр Чэбэхъан иса-

Нэрымыльэгъу лІыгъэу къушъхьэ къоджэ цІыкІум дэс адыгэ унагъом изы бзылъфыгъэ зэрихьагъэр зэхэзыхырэм ыгъэшІагъо екъу.

быигъом къыщыублагъзу Іззэн Іофым фытегъэпсыхьагъзу, пъэпкъ медицинэмкІз шІзныгъзхэр иІзхэу, къэкІыхэрэ уцхэр дэгъоу зэришІзщтыгъэхэр ары. Совет хабзэм иапэрэ илъэсхэм фельдшер пунктхэр зэхащэнхэуи агу къэкІыгъагъзп, уз зэфэшъхьафхэм икъоджэгъухэр къызэраІзпихыжьыщтыгъэр, Шъхьэлахъохэм яунэ ІзпыІзгъу фаехэр — жъи, кІи зэрэкІощтыгъэхэр къаІотэжьы.

Зэошхор къызежьэм...

Ыкъохэр заом ыгъэкlуатэзэ, ны lушым ынэпс рикъухыжьэу аримыгъэлъэгъоу, дахэу, гупсэфэу унашъо афишlыгъагъ ным, тым анапэ тырамыхэу, пый жъалымым жэхэкlотэнхэшъ, хьапэсапэ рагъэфэнэу.

ГухэкІми, заом ыгъэкІогъэ ыкъохэр къэкІожьыгъэу ным къылъэгъужьыгъэп: зэо илъэсхэм зым ыуж адрэр итэу Шъхьэлахъохэм яунагъо тхьаусыхэ тхыгъи 7 къыlукlагъ: Джамбот лІыгъэ хэлъэу Таганрог пае ашІыгъэ заом хэкІодагъ; Аталыкъу генералэу Кириченкэр зипэщэгьэ дзэ корпусым хэтэу зэуагъэ, Мэздэгу дэжь щыкІогъэ заохэм ащыфэхыгь; Аюбэ лІыгъэ зэрихьэзэ, Севастополь шъхьафит ышІыжьызэ къаукІыгъ: Хьаджрэт 1944-рэ илъэсым Іоныгъо мазэм Украинэм ыпсэ щигъэтIылъыгъ, Хъусенэ — Ермэлхьаблэ дэжь.

КъаІотэжьы Шъхьэлахъохэм

яунэ якіэлэ анахыкізу Осмэн ыціэкіэ военкоматым повесткэ къызарегъэхым, кіэлэкіэ ціыкіур гушіозэ къытехьи, ищыгъэ дахэу лезгинкэ къызэрешіэгъагъэр. Заом иапэрэ мэзэ шъыпкъэм ар къалэу Житомир дэжь щыфэхыгъ.

Ащ фэдиз лыуз-гууз мыухыжьыр ным фэщэчыгъэп, Чэбэхъан шышъхьэlум и 14-м, 1943-рэ илъэсым идунай ыухыгъ. Ар зыщагъэт шылъыгъэ мэфэ шъыпкъэм къуаджэу Шоикъо къэбар гухэкlэу, джыри якlалэу Хьасанэ заом зэрэхэкlодагъэмкlэ тхьапэр къафахьыгъ. Шъхьэлэхъо Къасполэтрэ Чэбэхъанрэ якlэли 9 щыщэу фронтым къикlыжьыгъэр нэбгыритlу ныlэп: Шъэобыкlу ыкlи Къымчэрый.

Быным акъо нахьыжъэу Рэмэзанэ ыныбжь ыкlи ипсауныгъэ зэрэмыхъатэм къахэкlэу заом кlуагъэп, ау зэо кlыбым зышъхьамысыжьэу фэлъэкlырэр щишlагъ. Рэмэзанэ сабыих иlагъ, хэгъэгур къаухъумэнэу Рэмэзанэ икlэлитlу — Аскэрбыйрэ (Москва дэжь щыфэхыгъ) Аслъанбыйрэ (разведчикыгъ, фронт зэфэшъхьафхэм ащызэуагъ, уlэгъэ хьылъэхэр тещагъэу, сэкъатныгъшхо иlәу заом къыхэкlыжьи ядэжь къэкlожьыгъ) кlогъагъэх.

Урыс бзылъфыгъэу Tlyaпсэ ирабоч унагьо къихъухьагъэу Фаина Афанасьевамрэ Шъхьэлэхъо ліакъомрэ бгъэшіагъо икъурэ зэпхыныгъэ яІагъ. 1939рэ илъэсым медсестра курсхэр къыуххи, Фаинэ ТІопсэ мэшІокугьогу станцием иполиклиникэ Іоф щишІэ хъугъагъэ. Мы илъэс дэдэм ар кІэлэегьаджэу Рэмэзанэ ыкъоу Шъхьэлэхъо Аскэрбый къыщагь, шъэожъые цыккуи псынкІ у къафэхъугъ. Аскэрбый фронтым зэрэlукlодагъэр зэрыт тхыгъэр къызэкІом, ежь Фаинэ ежь-ежьырэу заом кІонэу рихъухьагь. Гъэтхапэм, 1942-рэ илъэсым ар ХышІуцІэ флотым имедикэ-санитар къутамэу N 4-м хэфагь. Медицинэ къулыкъумкІэ младшэ сержантэу Шъхьэлэхъо Фаинэ Кирилл ыпхъур мэзиплІэ зэуагъэу, бэдзэогъум и 20-м, Севастополь къыухъумэзэ хэкlо-

Шъхьэлэхъо Аслъанбый Рэмэ-

занэ ыкъор 1926-рэ илъэсым къэхъугъ, дзэкъулыкъушІэ ныбжьым нэсыгъагъэп. Военкоматым ыпкъ къикІэу Тюмень дэт военнэ училищыр къызеухым, жъоныгъуакІэм, 1943-рэ илъэсым заом Іухьагъ, къыблэ фронтым исержант-разведчикыгъ. Пыим ыкІыбкІэ «бзэгоу» нэмыц офицерхэр къыхьынхэу мызэу, мытюу куагъэ, къыгъэцакІэщтыгь, пыим зызщигьэпытэгъэхэ чІыпІэхэр ышІэхэу, тиартиллерие имашІо зыдигьэзэщтыр ыгъэунэфыщтыгъ. 1943рэ илъэсым, бэдзэогъум Шъхьэлэхъо Аслъанбый Курскэ дугам щызэуагъ ыкІи къыщауІагъ. Госпиталым чІэлъыгъ, къызычІэкІыжьым дзэм зигьэзэжьыгь, Днепрэ зэпырыкІыгъэхэм, Белоруссиер, Польшэр шъхьафит зышІыжьыгъэхэм ащыщ. 1944-рэ илъэсым бэдзэогъум ядэжь къыгъэзэжьыгъ, илъэс 18 нахь зымыныбжь фронтовикым ыбгъэгу орденхэмкІэ, медальхэмкІэ зэлъыпкІэгъагъ, ахэмкІэ Шъхьэлэхъо Аслъанбый зэкІэ зыхэтыгъэу, пэкіэкіыгъэр, изэо гьогу щытхъу хэлъэу, адыгэгу иІэу къызэрикІугъэр къаушыхьаты.

Шъхьэлэхъо Къасполэтрэ

ГухэкІми, заом ыгъэкІогъэ ыкъо-хэр къэкІожьы-гъэу ным къы-лъэгъужьыгъэп: зэо илъэсхэм зым ыуж адрэр итэу Шъхьэлахъохэм яунагъо тхьаусыхэ тхыгъи 7 къыІукІагъ.

Ны Іуш хьалэлым щыІэныгъэм лъэ-шэу зыфикъудыеу, цІыфхэмкІэ зафэу, фэлъэкІырэр ышІэщтыгъ. Ежь иныбжьыкІэгъу къыдэмыхъугъэ еджэн-тхэныр, гъэсэныгъэ зиІэ цІыф хъунхэм агуригъэІон, ахилъхьан фэлъэкІыгъ.

Чэбэхъанрэ акъоу Аталыкъо икІалэу Айдэмыр, нэнэжъэу Чэбэхъан икъорэлъф, Тбилисскэм дэт радистхэм яеджапІэ къычІитІупщыгъэхэм ащыщ, Ростов дэжь щызэуагь, Румыниер, Венгриер, Австриер, Болгариер шъхьафит ышІыжьыгъэх. Чэбэхъан ар фронтым ыгъакІо зэхъум, лІыгъэкІэ, псэемыблэжьныгъэкІэ зыщыщ лІакъор къымыгъэукІытэжьынэу зэреушъыигъагъэр къаlотэжьы. Яти, ятэшхэми къарыкІуагъэр зышІэрэ кІалэр епІожьын имыщык агъэу пыир рик ынэу хьазырыгъ. Янэжъэу Чэбэхъан зэрельэјугьэр ыгьэцэкlагь, Айдэмыр ТекІоныгъэр игъусэу къыгъэзэжьыгъ. Шъхьэлэхъо Айдэмыр гъэшІэ кІыхьэ иІагъ, илъэси 10 фэдиз мэхъу зыщымыІэжьыр.

Нэрымылъэгъу лІыгъэу къушъхьэ къоджэ цІыкІум дэс адыгэ унагьом изы бзыльфыгьэ зэрихьагьэр зэхэзыхырэм ыгьэшІагьо екъу — Шъхьэлэхьо Къасполэтрэ Чэбэхъанрэ акъохэм, якъорылъфхэм зэошхом лІыгьэу щызэрахьагьэм ехьылІагьэу гьэзетхэм, журналхэм бэ къарыхьэрэр, тхылъхэр атхыгъэх, атхых, кІэлэеджакІохэм тарихъымрэ литературэмрэкІэ урокхэм ахэм якъэбар къащафаlуатэ, лІыгъэм фэгъэхьыгъэхэу Іофтхьабзэхэр, музейхэр афашІых.

Хъишъэм зыцІэ хэхьэгъэ адыгэ бзылъфыгъэ ялыеу, Нэу, шъхьэгъусэу Чэбэхъан, Хэгъэгур пый жъалымым пае зилъфыгъэхэр зыпІугъэу, лІыгъэ хабзэм ахэр фэзыгъэсагъэм ыцІэ агъэльапІэ, лІэужыкІэхэм ащ фэразэхэу шъхьащэ фашІы. Ныбжырэу а зэкІэ агу илъыщт, егъашІэм ащыгъупшэщтэп.

НЫБЭ Анзор.

Сурэтым итыр: 1941 — 1945-рэ илъэсхэм Хэгьэгу зэошхоу щыlагьэм хэгьэгур къэзыухъумагъэхэм афэгьэхьыгъэу Шlоикъо саугъэтэу дэтыр.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет иассигнованиехэм къахагъэк ызэ студентхэу академическэ къэралыгъо стипендие ык и социальнэ къэралыгъо стипендие зэратыщтхэм ар зэраГэкГагъэхьащт шІыкГэм ехьылГагъ

Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием гъэсэныгьэр зэрэщызэхэщагьэм ехьылlагь» зыфиlорэм ия 36-рэ статья, Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэр зэрэщызэхэщагъэм ехьылІагъ» зыфиІорэм ия 2-рэ статья ия 2-рэ пункт атегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешІы:

- 1. Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет иассигнованиехэм къахагъэк ызэ студентхэу академическэ къэралыгъо стипендие ыкІи социальнэ къэралыгъо стипендие зэратыщтхэм ар зэраlэкlагъэхьащт шlыкlэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.
- 2. Мы къыкІэлъыкІохэрэм кІуачІэ ямыІэжьэу лъы-
- 1) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу «Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет иассигнованиехэм къахагъэкІызэ студентхэу академическэ къэралыгъо стипендие ыкІи социальнэ къэралыгьо стипендие зэратыщтхэм ар зэраlэкlагьэхьащт шІыкІэм ехьылІагь» зыфиІоу N 91-р зытетэу 2014-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 18-м аштагъэм иа 1-рэ
- 2) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу «ЦІыфхэм социальнэ ІэпыІэгъу ятыгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет мехнестышефь дехестыныгьэхэр афэшыгьэнхэм ехьылІагъ» зыфиІоу N 28-р зытетэу 2016-рэ илъэсым гъэтхапэм и 2-м къыдэкІыгъэм иа 1-рэ пункт;
- 3) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу «Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет иассигнованиехэм къахагъэкІызэ студентхэу академическэ къэралыгъо стипендие ык/и социальнэ къэралыгьо стипендие зэратыщтхэм ар зэраlэкlагьэхьащт шыкіэм ехьыліагь» зыфию N 3-р зытетэу 2017-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыдэкІыгъэм.
- 3. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кіуачіэ иіэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Александр НАРОЛИН

къ. Мыекъуапэ, мэлылъфэгъум и 18, 2018-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм социальнэ фэІо-фашІэхэм язэшІохынкІэ иорганизациехэм нэбгырэ пчъагъэу ащылажьэхэрэмкІэ шапхъэу щыІэхэм зэхьокІыныгъэхэр афэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием щыпсэурэ цІыфхэм ясоциальнэ фэlo-фашІэхэм яхьылІагь» зыфиІорэм ия 8-рэ статья, Адыгэ Республикэм и Законэу «ЦІыфхэм ясоциальнэ фэІо-фашІэхэм язэшІохынкІэ Іофыгьо заулэхэм яхьылІагь» зыфиІорэм ия 2-рэ статья атегьэпсыхьагьэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешІы:

1. Адыгэ Республикэм и Законэу «ЦІыфхэм ясомехелувь фэюфашеги мехешевь офыгьо заулэхэм яхьылІагь» зыфиІоу 2015-рэ илъэсым щылэ мазэм и хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ мы унашъом игъэ-

23-м къыдэкІыгъэм ия 2-рэ статья тегъэпсыхьагъэу мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

- 1) а 1-рэ пунктым хэт пчъагъэу «164-р» пчъагъэу «151-кІэ» зэблэхъугьэнэу;
- 2) я 4-рэ пунктым хэт пчъагъэу «108,5-р» пчъагъэу «103,5-кІэ» зэблэхъугьэнэу;
- 3) я 13-рэ пунктым хэт пчъагъэу «124-р» пчъагъэу «142-кІэ» зэблэхъугьэнэу.
- 2. Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ

цэкІэн епхыгъэ Іофтхьабзэхэр организациехэм ащызэшІуахынхэм ынаІэ тыригъэтынэу.

3. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагьэу мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Александр НАРОЛИН

къ. Мыекъуапэ, жъоныгъуакІэм и 3, 2018-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Зыныбжь имыкъугъэ кІэлэцІыкІухэм хабзэр амыукъоным фытегъэпсыхьэгъэ хэбзэгъэуцугъэу щыІэр организациехэм зэрагъэцакІэрэм иуплъэкІун фэгъэхьыгъ

Урысые Федерацием и Федеральнэ законэу N 120-р зытетэу «Зыныбжь имыкъугъэхэм хабзэр амыукъонымкІэ Іофтхьабзэхэм яхьылІагь» зыфиюу 1999рэ илъэсым мэкъуогъум и 26-м къыдэкІыгъэм ия 12-рэ статья иа 1-рэ пункт ия 2-рэ подпункт гъэцэк агъэ хъуным пае унашъо сэшіы:

1. Зыныбжь имыкъугъэ кІэлэцІыкІухэм хабзэр амыукъоным фытегъэпсыхьэгъэ хэбзэгъэуцугъэу щыІэр организациехэм зэрагъэцакІэрэр зэрауплъэкІущт шІыкІэр гуадзэм диштэу гъэнэфэгъэнэу.

2. Мы унашъом игъэцэкІэн ыуплъэкІунэу министрэм игуадзэу И. В. Шири-

нар фэгъэзэгъэнэу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч къ. Мыекъуапэ,

мэлылъфэгъум и 26-рэ, 2018-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэк Рэ и Министерствэ икъэралыгъо къулыкъушІэхэм япшъэрылъхэр зэрагъэцакІэхэрэр уплъэкІугъэнымкІэ Комиссием зэшІуихын фэе Іофыгъо заулэхэм яхьылІагъ

Урысые Федерацием и Президент и Указэу N 821-р зытетэу «Федеральнэ къэралыгъо къулыкъушІэхэм япшъэрылъхэр зэрагъэцакІэхэрэм иуплъэкІункІэ комиссиехэм яхьылlагъ» зыфиloy 2010-рэ илъэсым бэдзэогъум и 1-м къыдэкІыгъэр гъэцэкІагъэ хъуным ыкІи Адыгэ Республикэм икъэралыгъо къулыкъушІэхэм япшъэрылъхэр зэрагъэцакІэхэрэр уплъэкІугъэнымкІэ Іофтхьабзэхэр ащ диштэнхэм апае унашъо сэшіы:

1. Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ икъэралыгъо къулыкъушІэхэм япшъэрылъхэр зэрагъэцакІэхэрэр уплъэкІугьэнымкІэ Комиссием хэхьащтхэм япхыгьэ Іофыгьохэр тэрэзэу зэшlохыгьэнхэм ехьылlэгьэ пунктхэр гуадзэм диштэнхэу.

2. Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ икъэралыгъо къукlугъэнымкlэ Комиссием фэгъэхьыгъэ Положением «ІофшІэгъу мэфищым къыкlоці джэуапыр аlэкlа-

мы къыкіэлъыкіорэ зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэу:

1) я 7-рэ пунктым:

а) гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ» зыфиlохэрэм ачlыпlэкlэ гущыlэхэу «Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ и Гъэіорышіапізу къолъхьэ тын-іыхыным пэшІуекІогъэнымкІэ ыкІи нэмыкІ хэбзэукъоныгъэхэр къахэмыфэнхэмкІэ Іофтхьабзэу зэрахьан фаехэм алъыплъэщтыр» тхыгъэнхэу;

б) я 2-рэ абзацыр мыщ тетэу къэlогъэнэу:

«Министрэм унашъоу ышІырэм тетэу Комиссием хагъэхьанхэ алъэкІыштых Министерствэм ипрофсоюз организацие илыкорэ общественнэ советым илы-

2) я 12-рэ пунктым ия 2-рэ абзац хэт гущы эхэу «Комиссием ипшъэрылъ цІыфхэм тхыгъэу къагъэхьылыкъушІэхэм япшъэрылъхэр зэрагъэцакІэхэрэр уплъэ- гьэхэм ахэплъэныр» зыфиІохэрэм ачІыпІэкІэ гущыІэхэу

гъэхьажьын фае» зыфиlохэрэр тхыгъэнхэу.

3. Къэбар-правовой отделым:

 мы унашъор Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ исайтрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайтрэ аригъэ-

— мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», джащ фэдэу мазэ къэс къыдэкІырэ тхылъэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугьоягьэхэр» зыфиlорэм къащыхиутынэу.

4. Унашъор зэрагъэцакІэрэм Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ иминистрэ игуадзэ гъунэ лъифынэу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ, жъоныгъуакІэм и 7, 2018-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэк Іэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкІэ и Министерствэ къепхыгъэ организациехэм фэІо-фашІэхэр зэрагъэцакІэхэрэм уасэ фэзышІыщт Общественнэ советым фэгъэхьыгъэ положениер ухэсыгъэным ехьылІагъ

Урысые Федерацием и Президент и Указэу N 597-р зытетэу «Урысые Федерацием щыпсэурэ цІыфхэм ясоциальнэ фэlo-фашlэхэм ягъэцэкlэн ехьылlагъ» зыфиloy N 597-р зытетэу 2012-рэ илъэсым жъоныгъуакІэм и 7-м къыдэкІыгъэм тегъэпсыхьагъэу унашъо сэшІы:

1. Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ къепхыгъэ организациехэм фэlo-фашlэхэр зэрагъэцакlэхэрэм уасэ фэзышІыщт Общественнэ советым фэгъэхьыгъэ положениер ухэсыгъэнэу.

2. Социальнэ фэlо-фашІэхэм ягьэцэкІэн фэгьэзэгьэ дехостифо еслихпа нешехеви нешфо мехаинаджарчу зэшІозыхырэ отделым ипащэ Общественнэ советым зэхэщэн ІофымкІэ ищыкІагьэхэр ІэкІигьэхьанхэу.

3. Къэбар-правовой отделым:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ исайтрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайтрэ аригъэхьанэу:

— мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим»,

«Адыгэ макъэм», джащ фэдэу мазэ къэс къыдэкІырэ тхылъэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгьэуцугъэ зэхэугьоягьэхэр» зыфиюрэм къащыхиутынэу.

4. Унашъор зэрагъэцак Іэрэм Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ иминистрэ игуадзэу И. В. Ширинам гъунэ лъифынэу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ, жъоныгъуакІэм и 14, 2018-рэ илъэс

КІэлэцІыкІухэмрэ ныбжьыкІэхэмрэ афэгъэхьыгъ

Мыекъуапэ щэкІ

КІэлэцІыкІухэмрэ ныбжыкІэхэмрэ яхьылІагьэхэ Іофтхьабзэхэм ащыщэу «Гастроль инхэр» зыфиlорэ къэгъэльэгъонхэр Адыгэ Республикэм и Камернэ музыкальнэ театрэу Хьанэхъу Адамэ ыцІэ зыхьырэм щэкІох.

Москва хэкум и Къэралыгъо нысхъэпэ театрэ икъэгъэлъэгъонхэр жъоныгъуакэм и 28-м къыщыублагъэу мэкъуогъум и 1-м нэс Мыекъуапэ къыщагъэлъэгъощтых,— къытиГуагъ Камернэ музыкальнэ театрэу А. Хьанэхъум

ыцІэ зыхьырэм ихудожественнэ пащэу, Урысыем ыкІи Адыгеим искусствэхэмкІэ язаслуженнэ ІофышІэшхоу Сулейман Юныс. – КІэлэцІыкІухэмрэ ныбжьыкІэхэмрэ пІуныгъэ дэгъу ятыгъэнымкІэ ащ фэдэ къэгъэлъэгьонхэм ямэхьанэ хэпшіыкізу зыкъи- лъэгьонхэр пчэдыжь къэс сыхьа-

Пшысэхэм атехыгъэхэ къэгъэлъэгъонхэр пшъэшъэжъыехэм, шъэожъыехэм, дышъэ шкІэ цІыкІум, джэгукІэхэм, фэшъхьафхэм афэгъэхьыгъэх. Къэгъэ-

тыр 10-м, мафэм сыхьатыр 12-м, 1-м аублэх. Ны-тыхэр, кІэлэцІыкІухэмрэ ныбжьыкІэхэмрэ зэхэщакІохэм рагъэблагъэх.

Футбол. Купэу «Къыблэр»

«Армавирым» тыфэгушІо

«Краснодар-2» Краснодар — «Армавир» Армавир — 0:3. ЖьоныгьуакІэм и 27-м Адыгэ республикэ стадионэу «Зэкьошныгьэм» щызэдешІагьэх. Къэлапчъэм Іэгуаор дэзыдзагъэхэр: Соловьев — 26, Суханов — 36, Мирошниченко — 59.

ЗэІукІэгъур Краснодар щыкІонэу щытыгъ, ау стадионым нэмык Іофтхьабзэхэр зэрэщызэхащагъэхэм фэшІ Мыекъуапэ щызэдешІэнхэу лъэныкъуитІуми зэдаштагъ. «Краснодар-2-м» текІоныгъэр зэІукІэгъум къызыщихьыкІэ зэнэкъокъум я 3-рэ чІыпІэр къыщыдихыщтыгъэ. Армавир икомандэ пшъэрылъышхо иlагь. Купэу «Къыблэм» апэрэ чІыпІэр къыщыдихыным фэшІ «Краснодар-2-м» текІон фэягьэ, ау ащ дакіоу, апэрэ чіыпіэм щыіэ «Афыпсыр» «Мэщыкъом» зэрэдешІэщтым мэхьэнэ ин иІагъ. «Афыпсым» текІоныгъэр жьым фэдэу ищыкІэгъагъ.

«Армавирыр» Мыекъуапэ къэкІоным ыпэкІэ ешІэгъу 27-мэ текІоныгъэр къащихьыгъ е пчъагьэр зэфэдэу зэlукlэгъухэр аухыгъэх. Я 34-рэ кізух ешіэгъум еплъынхэу Краснодар, Армавир, нэмыкіхэм спортыр зышіогъэшіэгъонхэр къарыкІыгъагъэх.

ЗэІукІэгъур

«Армавирыр» бэрэ ыпэкІэ илъыщтыгъ, къэлапчъэм благъэу екіухэрэ ухъумакіохэр лъэшэу ыгъэгумэкІыщтыгъхэх. Соловьевымрэ Сухановымрэ зэрызэ «Краснодар-2-м» икъэлапчъэ Іэгуаор зыдадзэм, «Армавирыр» ащ къыщыуцунэу фэягъэп. Адыгэ Республикэм щапІугьэу Сергей Мирошниченкэр ухъумакІоу ешІэми, къэлапчъэм Іэгуаор бэрэ дедзэ. Іэгуаорм ар лъычъи, нэбгырабэ ыпашъхьэ щытыгъэми, метри 10 фэдизыкІэ зыпэчыжьэ къэлапчъэм дауи, пчъагъэм хигъэхъуагъ.

Ащ ыуж «Краснодар-2-р» рэхьатыгъэп. Тренер шъхьа ву Александр Хромыковым ешІакІохэм ащыщхэр зэблихъугъэх. Зэнэкъокъур аухыфэ командэхэр яшъыпкъэу зэдешІагъэх. «Армавирым» футболым нахь хэгьозэгъэ спортсменхэр зэрэхэтым ишІуагъэкІэ текІоныгъэр къыдихыгъ. ШІукІэ къыхэдгъэщырэр командэр зэдиштэу ыпэкІэ зэрилъырэм дакloy, кlэу къежьагьэхэ ешіакіэхэм ащыщэу ухъумэкІуи 3-р гупчэм зэрэщыджэгурэр ары. ЕшІакІохэр зэгурэІох, ІэпыІэгъу зэфэхъужьынхэу игъо

ЕшІапІэм икІыжьыхэрэр

ЗэІукІэгъу уахътэр заухым, «Армавирым» хэтхэр ешІапІэм икіыжынхэм дэгуіэщтыгъэхэп. «Мэщыкъор» «Афыпсым» зэрэдешІэрэм телефонхэмкІэ еплъыщтыгъэх, ащ фэдэ амал зымыгьотыгьэхэр журналистхэм якъэбархэм яжэщтыгъэх. ЕшІэгъур 0:0-у заухым, «Армавирым» имызакъоу, командэм фэгумэкІыхэу стадионым дэсхэр гушІуагьор зэдагощэу аублагь.

Журналистхэр апэу гущыІэгъу зыфэхъугъэхэм ащыщ Сергей Мирошниченкэр. 2017 — 2018-рэ илъэс зэнэкъокъум гьогогъу 13 къэлапчъэм Іэгуаор дидзагъ.

Лъэшэу тэгушІо. КъытфэгумэкІыхэрэм, непэ Іэгу къытфытеохэу стадионым дэсыгъэхэм «тхьашъуегъэпсэу» ясюжьы сшІоигъу. Сэ Адыгэ Республикэм пІугъэм мэхьэнэ ин есэты текІоныгъэр купэу «Къыблэм» къызэрэщыдэтхыгъэм респу-Тхьэр къыдде Іэщтэу сыгугъэ-

Пресс-зэхахьэр

— Я 25-рэ такъикъым нэс «Краснодар-2-р» дэгьоу ешІагь,къејуатэ тренер шъхьајэу Александр Хромыковым.— Тикъэлапчъэ Іэгуаор къызыдадзэм, «Армавирыр» рэхьат хъугъэп. ТиешІакІохэр ныбжыкІэх, хэукъоныгъэ бащэ ашІы. «Армавирым» тыфэгушІо.

— ТекІоныгъэр къызэрэдэтхыгъэм, апэрэ купым тызэрэхэхьагъэм фэшІ тэгушІо, — къыІуагъ

сыкъыщыхъугъ. Сиреспубликэ сыфэраз. Стадион дахэм футбол тыщешІагь. Адыгеим сызэрэщабликэм и ахьыш у хэлъ. Тиешіакіохэм, тренерхэм хэушъхьафыкІыгъэу сафэгушІо, — къытиІуагъ Сергей Мирошниченкэм.— Сэ Тхьэм шІошъхъуныгъэ фысиІ.

«Армавирым» итренер шъхьаlэу Арсен Папикян.— ТиешІакІохэм цыхьэ афэсшІыщтыгь, гуетныгьэ ин зэрахэлъым сегъэгушхо. Адыгеим истадион тизэlукlэгъу зэрэщыкІуагьэри шІукІэ сэльытэ, ешІапІэр дэгьоу зэтырагьэпсыхьагъ, Армавир къикІыгъэхэм, Іэгу къытфытеуагьэхэм «шъопсэу» ясэІожьы. Тикомандэ 2018 — 2019-рэ илъэс ешІэгъум зыфигъэхьазырыщт.

КІзуххэр

Я 34-рэ ешІэгъухэм якІэуххэр зэтэгъапшэх.

«Черноморец» — «Анжи-2» 0:1, «Мэщыкъу» — «Афыпс» — 0:0, СКА — «Академия» — 1:0, «Спартак» Н — «Кубань-2» — 0:1, «Ангушт» — «Динамо» — 0:3, «Спартак» Вл — «Чайка» — 0:2, «Легион» — «Биолог» — 2:2.

«Спартак» Н — «Краснодар-2» 2:1, и 24-м ешІагьэх, «Динамо» — «Спартак» Вл — 1:1, и 23-м ешІагъэх.

ЧІыпІэхэр

«Армавир» — 79

«Афыпс» — 38 «Чайка» — 58

«Краснодар-2» — 54

«Черноморец» — 51 «Зэкъошныгъ» — 50

CKA — 44

«Спартак» Н — 44 «Легион» — 43

«Академия» — 42 «Мэщыкъу» — 38

«Биолог» — 34

«Спартак» Вл — 32

«Динамо» — 31 «Ангушт» — 28

«Кубань-2» — 25 «Анжи-2» — 25.

2017 — 2018-рэ илъэс ешІэгъур

Сурэтым арытхэр: «Армавирыр» мэгушlo; «Армавирыр» «Краснодар-2-м» дешІэ, Сергей Мирошниченкэм Іэгуаор къа-

ІэкІихыгъэу ыпэкІэ лъэкІуатэ.

НэкІубгьор зыгьэхьазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, экІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79, Редакцием авторхэм къаІихырэр А4-кІэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сагырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цІыкІунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ гхыгъэхэр редакцием

зэкІегъэкІожьых. E-mail: adygvoice@ mail.ru

Выщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-

ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ

и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІоры-

шІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр OOO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ,

ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4675 Индексхэр 52161 52162 Зак. 947

Хэутыным узщы-кІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхьа Гэм игуадзэр МэщлІэкъо C. A.

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

> Хъурмэ Хъ. Хь.